

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાહિત વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૪૮-૧

વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ મુખ્યગણિત શિક્ષક

વિષય મ ૪૨૪ : ૮૪૪ : ૬૬૨૫૪

અર્પણ પત્રિકા.

દોહરો.

ગુરૂતા ગુણુ આચારમાં, લાજે ગુલ ગુલામ;
બહેકતી પરિમલ સદા, દાતા સમ આશ્તામ.
મુગુણુચંદ્ર શ્રેયસ્કર શ્રીમાન્યાન્યવયં
વકીલ મહોદય—ગુલાબદાસ ભાઈદાસ.

સૂર્યપૂર.

હાર્દિક અભિવંદન—

આપ ઉદારચિત્ત, રાજ્યભક્ત અને સ્વદેશ સુશિક્ષાના
ઉત્કર્ષાભિલાષી મહાનુભાવની સેવામાં આ નાનકડું કિન્તુ
આત્મોપયોગી પુસ્તક અર્પણ કરતાં કિંકરને આપના,
દેશ અને પ્રજાહિતનાં કાર્યોમાં કટિબદ્ધતા,
ગુર્જર બાલબાલિકાઓને સન્નિહ્વા આપવાની
સતત પ્રયત્નશીલતા, ગુર્જર સાહિત્યની
વૃદ્ધ કરવાની અરખલિત ઉત્કંઠા, અને ઉગતા
યોગ્ય લેખકોની કદર બુઝી ઉત્તેજન આપવાની
ઉદારતા આદિ ઉત્તમ સદ્ગુણો તાદૃશ્ય ખડા થઈ સાથે
સાથે સહજર્મા હૃદય પણુ સમર્પિત થઈ જાય છે, તો તે
ઉભયને સ્વીકારી કૃતકાર્ય કરશેાજ સુજ્ઞેષુ કિમધિકમ્!
આપનો આજન્મ ઋણી સેવક,
છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

ખીજી આવૃત્તિની પ્રસ્તાવના.

દુક મુદતમાં પહેલી આવૃત્તિની બે હજાર નકલો ખપી જવાથી આ ખીજી આવૃત્તિ સુધારા વધારા સાથે બહાર પાડી છે. આશા છે કે વધારે ફળપ્રદ થઈ પડશે.

પહેલી આવૃત્તિને માટે કેળવણીખાતાના અધિકારી સાહેબોએ અને વિદ્વાન સદ્ગૃહસ્થોએ પોતાના અભિપ્રાયો મોકલેલા તેમનો ખરા અંતઃકરણ પૂવક આભાર માનવાની તક લઉં છું.

શાહપોર-સુરત } લિ. સેવક,
તા. ૩-૨-૧૫ } છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

પ્રસ્તાવના.

નવા પહેલા ધોરણના અભ્યાસક્રમમાં “પહેલા વર્ષ” માટે મુકરર કરેલા આંક સંબંધી પ્રશ્નો આવે એવું સાદું મુખ્ય-ગણિત શીખવવાનું ઠરાવ્યું છે. તે પ્રમાણે આ છુકમાં બાળ-વગમાં શીખવાએલું-સંખ્યાનું શિક્ષણ, સરવાળા તથા બા-દબાકી, અને ૧૦×૧૦ સુધીના આંકનો ઉપયોગ થાય એવા પ્રશ્નો તથા તે શીખવવાની રીતનું સરળ સ્પષ્ટીકરણ કરેલું છે. પ્રશ્નો વિવિધ શૈલીના આપ્યા છે, તેનો શિક્ષકો ઉત્સાહથી ઉપયોગ કરશે તો બેશક આ શુષ્ક અને નીરસ થઈ પડેલો વિષય સુરસિક થઈ શકશે.

પહેલા ધોરણમાં શીખવવાના અગિઆરાથી ત્રીસા, પાયાં, અડધાં, દોઢાં, અને અઢીઆના આંક તથા ચલણી નાણાંની ધાત પણ આમાં આપવામાં આવી છે, જેથી દેશી-

હિસાબની ચોપડી બાળકો પાસે જુદી રખાવવાની જરૂર રહેશે નહિ. દેશીહિસાબોમાં જે ચાલુ પદ્ધતિએ આંકના કોઠા આપ્યા હોય છે, તેના કરતાં આમાં જુદોજ ક્રમ રાખ્યો છે— જેમ જુના ધોરણના અભ્યાસક્રમમાં ખાતાએ જાહેર કર્યું હતું કે પાયાંની પહેલાં અડધાં શીખવવાં તેજ પ્રમાણે વિચારી જોતાં સહજ જણાશે કે આમાં આપેલા આંકના કોઠાનો સઘળો ક્રમ સ્વાભાવિકજ છે, અને તેથીજ વધારે ફળપ્રદ નીવડશે. છતાં એ ક્રમ મુજબ આંકતું શિક્ષણ આપ્યા પછી જુના ક્રમ પ્રમાણે આંકો બોલાવવામાં આવશે, તો હરકત નથી; પણ ઉલટું શિક્ષણ વધારે દૃઢ થશે એમ આશા છે.

અડધું અને પા, એ આખી વસ્તુનો ખીન્ને અને ચોથો ભાગ છે તેનું સ્પષ્ટ જ્ઞાન થવા સાથે એ આંકોના કોઠાની સાથેજ પૂર્ણાંક આંકોના પલાખાવાળા કોઠા આપ્યા છે, ઉપરાંત અડધાં ને પાયાંનો સંબંધ દર્શાવનાર પલાખાવાળા કોઠા પણ જુદા આપ્યા છે.

આ ઉપરથી છેવટે એટલુંજ કહેવાનું કે શિક્ષણનો આવી રીતે પરસ્પર સંબંધ જોડવાથી વિષય સારી રીતે સમજાયા ઉપરાંત શિષ્યોની સ્મરણ શક્તિપર બોલે એછો પડશે એ સ્પષ્ટ છે.

તા. ૧૧-૬-૧૪.

શાહપોર }
સુરત. }

લિ. સેવક,
છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

સંખ્યા શિક્ષણ.

મનોયત્ન ૧.

- ૧) એકથી સો સુધી બોલો. એકથી સો સુધી ગણો.
- ૨) સોથી એક સુધી (અવળા) ઉતરતા બોલો.
- ૩) સો સુધીમાંના એકી અંક બોલો.
- ૪) સો સુધીમાંના બેકી અંક બોલો.
- ૫) એકમાં બપ્પે ઉમેરતાં ૯૯ સુધી બોલી જાઓ.
- ૬) બેમાં બપ્પે ઉમેરતાં ૧૦૦ સુધી બોલો.
- ૭) સો સુધીમાંના એકી અંક (અવળા) ઉતરતા બોલી જાઓ.
- ૮) સો સુધીમાંના બેકી અંક ઉતરતા (અવળા) બોલો.
- ૯) એકી અંકમાં દશ ઉમેરો. દશમાં એકી અંક ઉમેરો.
- ૧૦) બેકી અંકમાં દશ ઉમેરો અને જવાબમાંથી દશ બાદ કરો.
- ૧૧) ૫૧, ૬૭, ૧૯, ૪૫, ૭૨, ૮૩, ૨૮, ૮૪ અને ૭૬માં ૧૦ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય? (દશકમાં એક વધારવો.)
- ૧૨) ૭૭, ૮૪, ૨૮, ૭૩, ૭૨, ૪૫ અને ૩૯ માંથી ૮ જામ્ય તો કેટલા રહે? અને ૯ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?
- ૧૩) ૫૬+૭, ૫૭+૭, ૬૯+૯, ૮૧+૮, ૯૫+૫ કેટલા ?
- ૧૪) ૪૪+૬, ૫૨+૮, ૬૬+૪, ૮૮+૮, ૩૦+૭ કેટલા ?
- ૧૫) ૫૩-૮, ૫૭-૬, ૬૯-૮, ૩૦-૩ કેટલા ?
- ૧૬) ૪૪-૯, ૫૨-૭, ૬૬-૮, ૩૦-૫ કેટલા ?
- ૧૭) એક આંકડાની મોટામાં મોટી સંખ્યા કહો. અને નાનામાં સંખ્યા નાની કહો.
- ૧૮) એક દશક, ત્રણ દશક, પાંચ દશક, આઠ દશક, અને નવ દશકના એકમ કેટલા ?
- ૧૯) ૨૯ એ ૨૦ થી કેટલા વધારે? અને ૩૦થી કેટલા ઓછા?
- ૨૦) ઓગણચાળીસ, ઓગણપચાસ, અગણોતેર, ઓગણસાઠ અને નેબાસી લખો.

(૬)

૨૧) ૫૪ માં પાંચડો શાને માટે છે ? ૪૫ માં પાંચડો શાને માટે છે ?

૨૨) આઠ દશક ને નવ એકમ તે કેટલા ? પંચોતેર લખો. પોણાસો લખો.

૨૩) ૮૯, ૭૯, ૪૯, ૩૯, ૨૯, ૧૯ એમાં દશક કેટલા છે તે કહો. પુરા દશક કરવાને ઓછામાં ઓછા કેટલા ઉમેરવા.

૨૪) ૭૬, ૮૫, ૯૨, ૭૯, ૩૭ એમાં દશક કેટલા ને એકમ કેટલા ? દશકની જગાએ એકમ અને એકમની જગાએ દશક લખીએ તો કેટલા વંચાય ?

૨૫) ૯૧ માં ૮ નાખીએ તો કેટલા થાય ? ૭૫ ને ૮ કેટલા ? ૨૩ ને ૪ કેટલા ?

૨૬) ૮૪ માં ૭, ૫, ૩ અને ૯ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?

૨૭) ૬૬ માંથી ૯, ૮, ૫, ૩ અને ૧૦ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે ?

૨૮) મારી પાસે ચાર પૈસા હતા તે ખરચી નાખ્યા તો શું રહ્યું ? શન્ય એટલે શું ?

૨૯) મેં પાંચ ખોર લીધાં પણ તેમાંથી એક પણ ખાધું નહિ ત્યારે કેટલા રહ્યા ?

૩૦) બે આંકડાની નાનામાં નાની ને મોટામાં મોટી સંખ્યા કહો.

૩૧) ૭ દશકને ૫ એકમ; ૪ દશકને ૯ એકમ તે કેટલા ?

૩૨) દશ પૈસાની દશ કોથળી છે તો બધું મળી કેટલા પૈસા હશે ?

૩૩) સોમાં એકડો શાને માટે છે ?

૩૪) ૭૮ માંથી ૯ જાય તો કેટલા રહે ?

૩૫) સાત દશકને નવ છુટા છે તે કેટલા કહેવાય ?

૩૬) ૭૩, ૮૫, ૯૧, ૩૫ એમાં સાત ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?

૩૭) ૮૫, ૭૫, ૨૫ ૬૫ એમાંથી ૬ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે અને ૯ બાદ કરીએ તો કેટલા રહે ?

એકાથી ત્રીસા સુધીની પલાખીઓ. (૭)

$1 \times 1 = 1$ $2 \times 1 = 2$ $3 \times 1 = 3$ $4 \times 1 = 4$ $5 \times 1 = 5$ $6 \times 1 = 6$ $7 \times 1 = 7$ $8 \times 1 = 8$ $9 \times 1 = 9$ $10 \times 1 = 10$	$1 \times 2 = 2$ $2 \times 2 = 4$ $3 \times 2 = 6$ $4 \times 2 = 8$ $5 \times 2 = 10$ $6 \times 2 = 12$ $7 \times 2 = 14$ $8 \times 2 = 16$ $9 \times 2 = 18$ $10 \times 2 = 20$	$1 \times 3 = 3$ $2 \times 3 = 6$ $3 \times 3 = 9$ $4 \times 3 = 12$ $5 \times 3 = 15$ $6 \times 3 = 18$ $7 \times 3 = 21$ $8 \times 3 = 24$ $9 \times 3 = 27$ $10 \times 3 = 30$
$11 \times 1 = 11$ $12 \times 1 = 12$ $13 \times 1 = 13$ $14 \times 1 = 14$ $15 \times 1 = 15$ $16 \times 1 = 16$ $17 \times 1 = 17$ $18 \times 1 = 18$ $19 \times 1 = 19$ $20 \times 1 = 20$	$11 \times 2 = 22$ $12 \times 2 = 24$ $13 \times 2 = 26$ $14 \times 2 = 28$ $15 \times 2 = 30$ $16 \times 2 = 32$ $17 \times 2 = 34$ $18 \times 2 = 36$ $19 \times 2 = 38$ $20 \times 2 = 40$	$11 \times 3 = 33$ $12 \times 3 = 36$ $13 \times 3 = 39$ $14 \times 3 = 42$ $15 \times 3 = 45$ $16 \times 3 = 48$ $17 \times 3 = 51$ $18 \times 3 = 54$ $19 \times 3 = 57$ $20 \times 3 = 60$
$21 \times 1 = 21$ $22 \times 1 = 22$ $23 \times 1 = 23$ $24 \times 1 = 24$ $25 \times 1 = 25$ $26 \times 1 = 26$ $27 \times 1 = 27$ $28 \times 1 = 28$ $29 \times 1 = 29$ $30 \times 1 = 30$	$21 \times 2 = 42$ $22 \times 2 = 44$ $23 \times 2 = 46$ $24 \times 2 = 48$ $25 \times 2 = 50$ $26 \times 2 = 52$ $27 \times 2 = 54$ $28 \times 2 = 56$ $29 \times 2 = 58$ $30 \times 2 = 60$	$21 \times 3 = 63$ $22 \times 3 = 66$ $23 \times 3 = 69$ $24 \times 3 = 72$ $25 \times 3 = 75$ $26 \times 3 = 78$ $27 \times 3 = 81$ $28 \times 3 = 84$ $29 \times 3 = 87$ $30 \times 3 = 90$

(૮) એકાથી ત્રીસા સુધીની પક્ષાબીઓ.

૧ x ૪ = ૪	૧ x ૫ = ૫	૧ x ૬ = ૬
૨ x ૪ = ૮	૨ x ૫ = ૧૦	૨ x ૬ = ૧૨
૩ x ૪ = ૧૨	૩ x ૫ = ૧૫	૩ x ૬ = ૧૮
૪ x ૪ = ૧૬	૪ x ૫ = ૨૦	૪ x ૬ = ૨૪
૫ x ૪ = ૨૦	૫ x ૫ = ૨૫	૫ x ૬ = ૩૦
૬ x ૪ = ૨૪	૬ x ૫ = ૩૦	૬ x ૬ = ૩૬
૭ x ૪ = ૨૮	૭ x ૫ = ૩૫	૭ x ૬ = ૪૨
૮ x ૪ = ૩૨	૮ x ૫ = ૪૦	૮ x ૬ = ૪૮
૯ x ૪ = ૩૬	૯ x ૫ = ૪૫	૯ x ૬ = ૫૪
૧૦ x ૪ = ૪૦	૧૦ x ૫ = ૫૦	૧૦ x ૬ = ૬૦
૧૧ x ૪ = ૪૪	૧૧ x ૫ = ૫૫	૧૧ x ૬ = ૬૬
૧૨ x ૪ = ૪૮	૧૨ x ૫ = ૬૦	૧૨ x ૬ = ૭૨
૧૩ x ૪ = ૫૨	૧૩ x ૫ = ૬૫	૧૩ x ૬ = ૭૮
૧૪ x ૪ = ૫૬	૧૪ x ૫ = ૭૦	૧૪ x ૬ = ૮૪
૧૫ x ૪ = ૬૦	૧૫ x ૫ = ૭૫	૧૫ x ૬ = ૯૦
૧૬ x ૪ = ૬૪	૧૬ x ૫ = ૮૦	૧૬ x ૬ = ૯૬
૧૭ x ૪ = ૬૮	૧૭ x ૫ = ૮૫	૧૭ x ૬ = ૧૦૨
૧૮ x ૪ = ૭૨	૧૮ x ૫ = ૯૦	૧૮ x ૬ = ૧૦૮
૧૯ x ૪ = ૭૬	૧૯ x ૫ = ૯૫	૧૯ x ૬ = ૧૧૪
૨૦ x ૪ = ૮૦	૨૦ x ૫ = ૧૦૦	૨૦ x ૬ = ૧૨૦
૨૧ x ૪ = ૮૪	૨૧ x ૫ = ૧૦૫	૨૧ x ૬ = ૧૨૬
૨૨ x ૪ = ૮૮	૨૨ x ૫ = ૧૧૦	૨૨ x ૬ = ૧૩૨
૨૩ x ૪ = ૯૨	૨૩ x ૫ = ૧૧૫	૨૩ x ૬ = ૧૩૮
૨૪ x ૪ = ૯૬	૨૪ x ૫ = ૧૨૦	૨૪ x ૬ = ૧૪૪
૨૫ x ૪ = ૧૦૦	૨૫ x ૫ = ૧૨૫	૨૫ x ૬ = ૧૫૦
૨૬ x ૪ = ૧૦૪	૨૬ x ૫ = ૧૩૦	૨૬ x ૬ = ૧૫૬
૨૭ x ૪ = ૧૦૮	૨૭ x ૫ = ૧૩૫	૨૭ x ૬ = ૧૬૨
૨૮ x ૪ = ૧૧૨	૨૮ x ૫ = ૧૪૦	૨૮ x ૬ = ૧૬૮
૨૯ x ૪ = ૧૧૬	૨૯ x ૫ = ૧૪૫	૨૯ x ૬ = ૧૭૪
૩૦ x ૪ = ૧૨૦	૩૦ x ૫ = ૧૫૦	૩૦ x ૬ = ૧૮૦

એકાથી ત્રીસા સુધીની પલાખીઓ

(૯)

૧ x ૭ = ૭	૧ x ૮ = ૮	૧ x ૯ = ૯
૨ ૭ ૧૪	૨ ૮ ૧૬	૨ ૯ ૧૮
૩ ૭ ૨૧	૩ ૮ ૨૪	૩ ૯ ૨૭
૪ ૭ ૨૮	૪ ૮ ૩૨	૪ ૯ ૩૬
૫ ૭ ૩૫	૫ ૮ ૪૦	૫ ૯ ૪૫
૬ ૭ ૪૨	૬ ૮ ૪૮	૬ ૯ ૫૪
૭ ૭ ૪૯	૭ ૮ ૫૬	૭ ૯ ૬૩
૮ ૭ ૫૬	૮ ૮ ૬૪	૮ ૯ ૭૨
૯ ૭ ૬૩	૯ ૮ ૭૨	૯ ૯ ૮૧
૧૦ ૭ ૭૦	૧૦ ૮ ૮૦	૧૦ ૯ ૯૦
૧૧ x ૭ = ૭૭	૧૧ x ૮ = ૮૮	૧૧ x ૯ = ૯૯
૧૨ ૭ ૮૪	૧૨ ૮ ૯૬	૧૨ ૯ ૧૦૮
૧૩ ૭ ૯૧	૧૩ ૮ ૧૦૪	૧૩ ૯ ૧૧૭
૧૪ ૭ ૯૮	૧૪ ૮ ૧૧૨	૧૪ ૯ ૧૨૬
૧૫ ૭ ૧૦૫	૧૫ ૮ ૧૨૦	૧૫ ૯ ૧૩૫
૧૬ ૭ ૧૧૨	૧૬ ૮ ૧૨૮	૧૬ ૯ ૧૪૪
૧૭ ૭ ૧૧૯	૧૭ ૮ ૧૩૬	૧૭ ૯ ૧૫૩
૧૮ ૭ ૧૨૬	૧૮ ૮ ૧૪૪	૧૮ ૯ ૧૬૨
૧૯ ૭ ૧૩૩	૧૯ ૮ ૧૫૨	૧૯ ૯ ૧૭૧
૨૦ ૭ ૧૪૦	૨૦ ૮ ૧૬૦	૨૦ ૯ ૧૮૦
૨૧ x ૭ = ૧૪૭	૨૧ x ૮ = ૧૬૮	૨૧ x ૯ = ૧૮૯
૨૨ ૭ ૧૫૪	૨૨ ૮ ૧૭૬	૨૨ ૯ ૧૯૮
૨૩ ૭ ૧૬૧	૨૩ ૮ ૧૮૪	૨૩ ૯ ૨૦૭
૨૪ ૭ ૧૬૮	૨૪ ૮ ૧૯૨	૨૪ ૯ ૨૧૬
૨૫ ૭ ૧૭૫	૨૫ ૮ ૨૦૦	૨૫ ૯ ૨૨૫
૨૬ ૭ ૧૮૨	૨૬ ૮ ૨૦૮	૨૬ ૯ ૨૩૪
૨૭ ૭ ૧૮૯	૨૭ ૮ ૨૧૬	૨૭ ૯ ૨૪૩
૨૮ ૭ ૧૯૬	૨૮ ૮ ૨૨૪	૨૮ ૯ ૨૫૨
૨૯ ૭ ૨૦૩	૨૯ ૮ ૨૩૨	૨૯ ૯ ૨૬૧
૩૦ ૭ ૨૧૦	૩૦ ૮ ૨૪૦	૩૦ ૯ ૨૭૦

(૧૦) એકાથી ત્રીસા સુધીની પલાખીઓ.

$$૧ \times ૧૦ = ૧૦$$

$$૨ \quad ૧૦ \quad ૨૦$$

$$૩ \quad ૧૦ \quad ૩૦$$

$$૪ \quad ૧૦ \quad ૪૦$$

$$૫ \quad ૧૦ \quad ૫૦$$

$$૬ \quad ૧૦ \quad ૬૦$$

$$૭ \quad ૧૦ \quad ૭૦$$

$$૮ \quad ૧૦ \quad ૮૦$$

$$૯ \quad ૧૦ \quad ૯૦$$

$$૧૦ \quad ૧૦ \quad ૧૦૦$$

$$૧૧ \times ૧૦ = ૧૧૦$$

$$૧૨ \quad ૧૦ \quad ૧૨૦$$

$$૧૩ \quad ૧૦ \quad ૧૩૦$$

$$૧૪ \quad ૧૦ \quad ૧૪૦$$

$$૧૫ \quad ૧૦ \quad ૧૫૦$$

$$૧૬ \quad ૧૦ \quad ૧૬૦$$

$$૧૭ \quad ૧૦ \quad ૧૭૦$$

$$૧૮ \quad ૧૦ \quad ૧૮૦$$

$$૧૯ \quad ૧૦ \quad ૧૯૦$$

$$૨૦ \quad ૧૦ \quad ૨૦૦$$

$$૨૧ \times ૧૦ = ૨૧૦$$

$$૨૨ \quad ૧૦ \quad ૨૨૦$$

$$૨૩ \quad ૧૦ \quad ૨૩૦$$

$$૨૪ \quad ૧૦ \quad ૨૪૦$$

$$૨૫ \quad ૧૦ \quad ૨૫૦$$

$$૨૬ \quad ૧૦ \quad ૨૬૦$$

$$૨૭ \quad ૧૦ \quad ૨૭૦$$

$$૨૮ \quad ૧૦ \quad ૨૮૦$$

$$૨૯ \quad ૧૦ \quad ૨૯૦$$

$$૩૦ \quad ૧૦ \quad ૩૦૦$$

સૂચના—જેટલીવાર એક લખએ તેટલા આવે એ પ્રત્યક્ષ વસ્તુઓથી સમજાવવું, અને પછી એકની પલાખી તેમની પાસે ઉપજાવી કઢાવવી. જેમકે ૧ એક વખત લખએ તો એક થાય. ૨ એક વખત લખએ તો બે થાય.

બેની પલાખી બખખે ઉમેરાવી, ત્રણની પલાખી ત્રણ ત્રણ ઉમેરાવી છોકરાઓ પાસે ઉપજાવી કઢાવવી. એજ મુજબ ૪, ૫, ૬, ૭, ૮ અને ૯ની પલાખીઓ ઉપજાવવી કઢાવવી.

૧૦ની પલાખી દશકની પરોવેલી હારો (શેરો)થી ઉપજાવી કઢાવવી.

પલાખી સવળી તથા અવળી પણ મોઢે કરાવવી. જેથી ૪+૨, ૧૦+૨, ૧૬+૨, ૧૮+૩ ૨૭+૩, ૯+૯, ૧૮+૯ ૪૫+૯, વગેરે આંકના સંબંધના સરવાળા, બાદબાકી મોઢે સહેલાઈથી કહી શકશે. જેમકે ૩૬+૯. ૭ત્રીસમાં ૪ વખત નવ છે એમાં ૧ વાર નવ ઉમેરવાથી પાંચ વાર નવ એટલે ૪૫ થાય છે. ૪૨-૭. બેતાળીશમાં ૬ વાર સાત છે તેમાંથી ૧ વાર સાત બાદ કરવાથી ૫ વાર સાત રહેશે. એટલે ૩૫ જવાબ.

૫૪૯૧

(૧૧)

ગુણાકારનો કોડો.

(એકથી દશ સુધી ગુણવાનો.)

૧x ૧ = ૧	૨x ૧ = ૨	૩x ૧ = ૩	૪x ૧ = ૪
૧ ૨ ૨	૨ ૨ ૪	૩ ૨ ૬	૪ ૨ ૮
૧ ૩ ૩	૨ ૩ ૬	૩ ૩ ૯	૪ ૩ ૧૨
૧ ૪ ૪	૨ ૪ ૮	૩ ૪ ૧૨	૪ ૪ ૧૬
૧ ૫ ૫	૨ ૫ ૧૦	૩ ૫ ૧૫	૪ ૫ ૨૦
૧ ૬ ૬	૨ ૬ ૧૨	૩ ૬ ૧૮	૪ ૬ ૨૪
૧ ૭ ૭	૨ ૭ ૧૪	૩ ૭ ૨૧	૪ ૭ ૨૮
૧ ૮ ૮	૨ ૮ ૧૬	૩ ૮ ૨૪	૪ ૮ ૩૨
૧ ૯ ૯	૨ ૯ ૧૮	૩ ૯ ૨૭	૪ ૯ ૩૬
૧ ૧૦ ૧૦	૨ ૧૦ ૨૦	૩ ૧૦ ૩૦	૪ ૧૦ ૪૦
૫ x ૧ = ૫	૬ x ૧ = ૬	૭ x ૧ = ૭	
૫ ૨ ૧૦	૬ ૨ ૧૨	૭ ૨ ૧૪	
૫ ૩ ૧૫	૬ ૩ ૧૮	૭ ૩ ૨૧	
૫ ૪ ૨૦	૬ ૪ ૨૪	૭ ૪ ૨૮	
૫ ૫ ૨૫	૬ ૫ ૩૦	૭ ૫ ૩૫	
૫ ૬ ૩૦	૬ ૬ ૩૬	૭ ૬ ૪૨	
૫ ૭ ૩૫	૬ ૭ ૪૨	૭ ૭ ૪૯	
૫ ૮ ૪૦	૬ ૮ ૪૮	૭ ૮ ૫૬	
૫ ૯ ૪૫	૬ ૯ ૫૪	૭ ૯ ૬૩	
૫ ૧૦ ૫૦	૬ ૧૦ ૬૦	૭ ૧૦ ૭૦	
૮ x ૧ = ૮	૯ x ૧ = ૯	૧૦ x ૧ = ૧૦	
૮ ૨ ૧૬	૯ ૨ ૧૮	૧૦ ૨ ૨૦	
૮ ૩ ૨૪	૯ ૩ ૨૭	૧૦ ૩ ૩૦	
૮ ૪ ૩૨	૯ ૪ ૩૬	૧૦ ૪ ૪૦	
૮ ૫ ૪૦	૯ ૫ ૪૫	૧૦ ૫ ૫૦	
૮ ૬ ૪૮	૯ ૬ ૫૪	૧૦ ૬ ૬૦	
૮ ૭ ૫૬	૯ ૭ ૬૩	૧૦ ૭ ૭૦	
૮ ૮ ૬૪	૯ ૮ ૭૨	૧૦ ૮ ૮૦	
૮ ૯ ૭૨	૯ ૯ ૮૧	૧૦ ૯ ૯૦	
૮ ૧૦ ૮૦	૯ ૧૦ ૯૦	૧૦ ૧૦ ૧૦૦	

(૧૨)

અગીઆરાથી વીસા:

૧૧ × ૧ = ૧૧	૧૨ × ૧ = ૧૨	૧૩ × ૧ = ૧૩	૧૪ × ૧ = ૧૪
૧૧ ૨ ૨૨	૧૨ ૨ ૨૪	૧૩ ૨ ૨૬	૧૪ ૨ ૨૮
૧૧ ૩ ૩૩	૧૨ ૩ ૩૬	૧૩ ૩ ૩૯	૧૪ ૩ ૪૨
૧૧ ૪ ૪૪	૧૨ ૪ ૪૮	૧૩ ૪ ૫૨	૧૪ ૪ ૫૬
૧૧ ૫ ૫૫	૧૨ ૫ ૬૦	૧૩ ૫ ૬૫	૧૪ ૫ ૭૦
૧૧ ૬ ૬૬	૧૨ ૬ ૭૨	૧૩ ૬ ૭૮	૧૪ ૬ ૮૪
૧૧ ૭ ૭૭	૧૨ ૭ ૮૪	૧૩ ૭ ૯૧	૧૪ ૭ ૯૮
૧૧ ૮ ૮૮	૧૨ ૮ ૯૬	૧૩ ૮ ૧૦૪	૧૪ ૮ ૧૧૨
૧૧ ૯ ૯૯	૧૨ ૯ ૧૦૮	૧૩ ૯ ૧૧૭	૧૪ ૯ ૧૨૬
૧૧ ૧૦ ૧૧૦	૧૨ ૧૦ ૧૨૦	૧૩ ૧૦ ૧૩૦	૧૪ ૧૦ ૧૪૦

૧૫ × ૧ = ૧૫	૧૬ × ૧ = ૧૬	૧૭ × ૧ = ૧૭
૧૫ ૨ ૩૦	૧૬ ૨ ૩૨	૧૭ ૨ ૩૪
૧૫ ૩ ૪૫	૧૬ ૩ ૪૮	૧૭ ૩ ૫૧
૧૫ ૪ ૬૦	૧૬ ૪ ૬૪	૧૭ ૪ ૬૮
૧૫ ૫ ૭૫	૧૬ ૫ ૮૦	૧૭ ૫ ૮૫
૧૫ ૬ ૯૦	૧૬ ૬ ૯૬	૧૭ ૬ ૧૦૨
૧૫ ૭ ૧૦૫	૧૬ ૭ ૧૧૨	૧૭ ૭ ૧૧૯
૧૫ ૮ ૧૨૦	૧૬ ૮ ૧૨૮	૧૭ ૮ ૧૩૬
૧૫ ૯ ૧૩૫	૧૬ ૯ ૧૪૪	૧૭ ૯ ૧૫૩
૧૫ ૧૦ ૧૫૦	૧૬ ૧૦ ૧૬૦	૧૭ ૧૦ ૧૭૦

૧૮ × ૧ = ૧૮	૧૯ × ૧ = ૧૯	૨૦ × ૧ = ૨૦
૧૮ ૨ ૩૬	૧૯ ૨ ૩૮	૨૦ ૨ ૪૦
૧૮ ૩ ૫૪	૧૯ ૩ ૫૭	૨૦ ૩ ૬૦
૧૮ ૪ ૭૨	૧૯ ૪ ૭૬	૨૦ ૪ ૮૦
૧૮ ૫ ૯૦	૧૯ ૫ ૯૫	૨૦ ૫ ૧૦૦
૧૮ ૬ ૧૦૮	૧૯ ૬ ૧૧૪	૨૦ ૬ ૧૨૦
૧૮ ૭ ૧૨૬	૧૯ ૭ ૧૩૩	૨૦ ૭ ૧૪૦
૧૮ ૮ ૧૪૪	૧૯ ૮ ૧૫૨	૨૦ ૮ ૧૬૦
૧૮ ૯ ૧૬૨	૧૯ ૯ ૧૭૧	૨૦ ૯ ૧૮૦
૧૮ ૧૦ ૧૮૦	૧૯ ૧૦ ૧૯૦	૨૦ ૧૦ ૨૦૦

એકવીસાથી ત્રીસા.

૨૧× ૧= ૨૧	૨૨× ૧= ૨૨	૨૩× ૧= ૨૩	૨૪× ૧= ૨૪
૨૧ ૨ ૪૨	૨૨ ૨ ૪૪	૨૩ ૨ ૪૬	૨૪ ૨ ૪૮
૨૧ ૩ ૬૩	૨૨ ૩ ૬૬	૨૩ ૩ ૬૯	૨૪ ૩ ૭૨
૨૧ ૪ ૮૪	૨૨ ૪ ૮૮	૨૩ ૪ ૯૨	૨૪ ૪ ૯૬
૨૧ ૫ ૧૦૫	૨૨ ૫ ૧૧૦	૨૩ ૫ ૧૧૫	૨૪ ૫ ૧૨૦
૨૧ ૬ ૧૨૬	૨૨ ૬ ૧૩૨	૨૩ ૬ ૧૩૮	૨૪ ૬ ૧૪૪
૨૧ ૭ ૧૪૭	૨૨ ૭ ૧૫૪	૨૩ ૭ ૧૬૧	૨૪ ૭ ૧૬૮
૨૧ ૮ ૧૬૮	૨૨ ૮ ૧૭૬	૨૩ ૮ ૧૮૪	૨૪ ૮ ૧૯૨
૨૧ ૯ ૧૮૯	૨૨ ૯ ૧૯૮	૨૩ ૯ ૨૦૭	૨૪ ૯ ૨૧૬
૨૧ ૧૦ ૨૧૦	૨૨ ૧૦ ૨૨૦	૨૩ ૧૦ ૨૩૦	૨૪ ૧૦ ૨૪૦

૨૫× ૧= ૨૫	૨૬× ૧= ૨૬	૨૭× ૧= ૨૭
૨૫ ૨ ૫૦	૨૬ ૨ ૫૨	૨૭ ૨ ૫૪
૨૫ ૩ ૭૫	૨૬ ૩ ૭૮	૨૭ ૩ ૮૧
૨૫ ૪ ૧૦૦	૨૬ ૪ ૧૦૪	૨૭ ૪ ૧૦૮
૨૫ ૫ ૧૨૫	૨૬ ૫ ૧૩૦	૨૭ ૫ ૧૩૫
૨૫ ૬ ૧૫૦	૨૬ ૬ ૧૫૬	૨૭ ૬ ૧૬૨
૨૫ ૭ ૧૭૫	૨૬ ૭ ૧૮૨	૨૭ ૭ ૧૮૯
૨૫ ૮ ૨૦૦	૨૬ ૮ ૨૦૮	૨૭ ૮ ૨૧૬
૨૫ ૯ ૨૨૫	૨૬ ૯ ૨૩૪	૨૭ ૯ ૨૪૩
૨૫ ૧૦ ૨૫૦	૨૬ ૧૦ ૨૬૦	૨૭ ૧૦ ૨૭૦

૨૮× ૧= ૨૮	૨૯× ૧= ૨૯	૩૦× ૧= ૩૦
૨૮ ૨ ૫૬	૨૯ ૨ ૫૮	૩૦ ૨ ૬૦
૨૮ ૩ ૮૪	૨૯ ૩ ૮૭	૩૦ ૩ ૯૦
૨૮ ૪ ૧૧૨	૨૯ ૪ ૧૧૬	૩૦ ૪ ૧૨૦
૨૮ ૫ ૧૪૦	૨૯ ૫ ૧૪૫	૩૦ ૫ ૧૫૦
૨૮ ૬ ૧૬૮	૨૯ ૬ ૧૭૪	૩૦ ૬ ૧૮૦
૨૮ ૭ ૧૯૬	૨૯ ૭ ૨૦૩	૩૦ ૭ ૨૧૦
૨૮ ૮ ૨૨૪	૨૯ ૮ ૨૩૨	૩૦ ૮ ૨૪૦
૨૮ ૯ ૨૫૨	૨૯ ૯ ૨૬૧	૩૦ ૯ ૨૭૦
૨૮ ૧૦ ૨૮૦	૨૯ ૧૦ ૨૯૦	૩૦ ૧૦ ૩૦૦

(૧૪)

સૂચના—અગિઆરાના કોઠામાં અગિઆર, બારાના કોઠામાં બાર એ મુજબ આંકની મદદથી મોઢે શી રીતે ઉમેરી, બાદ કરી, ગુણી અથવા ભાગી શકાય તે સમજાવવું. જેમકે $૮૮+૧૧. ૮૮$ માં ૧૧ આઠ વખત છે અને ૧ વાર ૧૧ ઉમેરવાથી $૮+૧=૯$ વાર ૧૧ એટલે ૯૯ થાય. $૯૮-૧૪. ૯૮$ માં ૧૪ સાતવાર છે તેમાંથી ૧ વાર ૧૪ બાદ કરતાં $૭-૧=૬$ વાર ૧૪ રહે એટલે $૮૪. ૧૬ \times ૭=$ સોળ ૭ વાર લઈએ તો ૧૧૨ જવાબ. $૧૨૬ \div ૧૪. એકસો$ છવીસમાં ૧૪ નવ વાર છે માટે ૯ જવાબ. $૧૨૬ \div ૯=$ એકસો છવીસમાં ૯ ચૌદ વાર છે માટે ૧૪ જવાબ.

આંક સવળા તથા અવળા પછી મોઢે કરાવવા.

આં સૂચનાઓ દરેક આંકને લાગુ પાડવી, અને આંકના સંબંધના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર અને ભાગાકારનો મદાવરો કરાવવો.

અડધા, પા અને પોણાની સમજ.

શિક્ષકે હાથમાં એક જમરખ લઈ પૂછવું આ શું છે ? જ. જમરખ. કેટલાં છે ? જ. એક. આ એક જમરખના હું સરખા ભાગ કરું છું. આ કેટલા થયા ? જ. બે. એક કકડો હાથમાં લઈ પૂછવું આ કેટલું જમરખ છે ? જ. અડધું. એક આખાનાં આ કેટલાં અડધાં થયા ? જ. બે. આ બે અડધાં ભેગાં કરીએ તો કેટલા થાય ? જ. ૧. એકના અડધાં કરીએ તો કેટલાં થાય ? જ. બે.

જુઓ, આ બે અડધાના પાછા બળ્ખે સરખા ભાગ કરું છું. આ કેટલા ભાગ થયા ? જ. ચાર. ત્યારે આ એક કકડો એ આખા જમરખનો કેટલામો ભાગ ? જ. ચોથો. એ ચોથા ભાગનું નામ તમને આવડે છે ? જ. નહિ. એ ચોથા ભાગનું નામ પા છે. શું છે ? જ. પા. ત્યારે એક જમરખના કેટલા પા થયા ? જ. ચાર. એક અડધાના કેટલા પા થયા ? જ. બે. આ બે પા એકઠા કરું તો કેટલું જમરખ થાય ? જ. અડધું. આ ત્રણ પા ભેગા કરું તો ? જ. નહિ. એને પોણું (એકમાં

પા ભણું એટલે ઓણું) કહે છે. કેટલા પા ભેગા કરીએ તો પોણું થાય ? જ. ત્રણ. પોણું એ એક કરતાં કેટલું ઓણું ? જ. પા. આ પા પણ એમાં મેળવું તો કેટલું થાય ? જ. એક આખું. ત્યારે કેટલા પા મળીને એક થાય ? જ. ચાર પા. કેટલાં અડધાં મળીને એક થાય ? જ. બે.

અડધું એ એકનો કેટલામો ભાગ ? જ. બીજો. પા એ કેટલામો ભાગ ? જ. ચોથો. પા એ અડધાનો કેટલામો ભાગ ? જ. બીજો. પા એ પોણાનો કેટલામો ભાગ ? જ. ત્રીજો. એકના બીજા ભાગનું નામ શું ? જ. અડધો. એકના ચોથા ભાગનું નામ શું ? જ. પા. ત્રણ પા એકઠા કરીએ તેનું નામ શું ? જ. પોણો. ચાર પા ભેગા કરીએ તેનું નામ શું ? જ. એક આખું. બે અડધા ભેગા કરીએ તેનું નામ શું ? જ. એક આખું. એક ને ઉપર પા લઘએ તો સવા (૧૧) (સ+પા=પા સહીત) થાય એક અને બે પા (અડધો) લઘએ તો દોઢ (૧૧) થાય. એકને ત્રણ પા (પોણો) લઘએ તો પાણા બે (૧૧૧) (બેમાં પા ઓછો) થાય. એકને ઉપર ચાર પા (એક આખો અથવા બે અડધા) લઘએ તો બે થાય. એજ મુજબ બે ને પા સવા બે (૨૧); બે ને અડધો અઢી (૨૧); બેને પોણો પોણા ત્રણ (૨૧૧) થાય.

ગતે માટે એક પાણુ, અડધાને માટે બે પાણુ અને પોણાને માટે ત્રણ પાણુ લખ્ય છે.

સોની અંદરની સંખ્યા ઉપર એક પાણુ હોય તો પહેલાં સવા બોલી પછી તે સંખ્યા બોલવી. તેમજ બે પાણુ હોય તો પહેલાં સાડી કે સાડા બોલી પછી તે સંખ્યા બોલવી. પણ બે ત્રણ પાણુ હોય તો પહેલાં પોણા કે પોણી બોલી જે સંખ્યા લખેલી હોય તેની પછીની સંખ્યા બોલવી. લખવામાં જે સંખ્યા બોલાય તેની પહેલાંની સંખ્યા લખી પછી ત્રણ પાણુ લખવી.

૧૦૦ ઉપરની સંખ્યામાં એક પાણુ હોય તો સો પહેલાં બોલવા પછી સોની અંદરની સંખ્યા માટે બોલીએ છીએ તેમ બોલવું. જેમકે ૨૧૫ બસો સવા પંદર. ૧૦૨૧ એકસો અઢી, ૩૧૫૧૧ ત્રણસો પોણા સોળ.

(૧૬) એકઠે એકથી ૫૦ સુધીની દુની પક્ષાખી અને

સો સુધીમાંની બેઝીની પક્ષાખીના અડધા.

૧×૨= ૨	૨×૦૧= ૧	૧૧×૨= ૨૨	૨૨×૦૧= ૧૧
૨ ૨ ૪	૪ ૦૧ ૨	૧૨ ૨ ૨૪	૨૪ ૦૧ ૧૨
૩ ૨ ૬	૬ ૦૧ ૩	૧૩ ૨ ૨૬	૨૬ ૦૧ ૧૩
૪ ૨ ૮	૮ ૦૧ ૪	૧૪ ૨ ૨૮	૨૮ ૦૧ ૧૪
૫ ૨ ૧૦	૧૦ ૦૧ ૫	૧૫ ૨ ૩૦	૩૦ ૦૧ ૧૫
૬ ૨ ૧૨	૧૨ ૦૧ ૬	૧૬ ૨ ૩૨	૩૨ ૦૧ ૧૬
૭ ૨ ૧૪	૧૪ ૦૧ ૭	૧૭ ૨ ૩૪	૩૪ ૦૧ ૧૭
૮ ૨ ૧૬	૧૬ ૦૧ ૮	૧૮ ૨ ૩૬	૩૬ ૦૧ ૧૮
૯ ૨ ૧૮	૧૮ ૦૧ ૯	૧૯ ૨ ૩૮	૩૮ ૦૧ ૧૯
૧૦ ૨ ૨૦	૨૦ ૦૧ ૧૦	૨૦ ૨ ૪૦	૪૦ ૦૧ ૨૦
૨૧×૨= ૪૨	૪૨×૦૧=૨૧	૩૧×૨= ૬૨	૬૨×૦૧= ૩૧
૨૨ ૨ ૪૪	૪૪ ૦૧ ૨૨	૩૨ ૨ ૬૪	૬૪ ૦૧ ૩૨
૨૩ ૨ ૪૬	૪૬ ૦૧ ૨૩	૩૩ ૨ ૬૬	૬૬ ૦૧ ૩૩
૨૪ ૨ ૪૮	૪૮ ૦૧ ૨૪	૩૪ ૨ ૬૮	૬૮ ૦૧ ૩૪
૨૫ ૨ ૫૦	૫૦ ૦૧ ૨૫	૩૫ ૨ ૭૦	૭૦ ૦૧ ૩૫
૨૬ ૨ ૫૨	૫૨ ૦૧ ૨૬	૩૬ ૨ ૭૨	૭૨ ૦૧ ૩૬
૨૭ ૨ ૫૪	૫૪ ૦૧ ૨૭	૩૭ ૨ ૭૪	૭૪ ૦૧ ૩૭
૨૮ ૨ ૫૬	૫૬ ૦૧ ૨૮	૩૮ ૨ ૭૬	૭૬ ૦૧ ૩૮
૨૯ ૨ ૫૮	૫૮ ૦૧ ૨૯	૩૯ ૨ ૭૮	૭૮ ૦૧ ૩૯
૩૦ ૨ ૬૦	૬૦ ૦૧ ૩૦	૪૦ ૨ ૮૦	૮૦ ૦૧ ૪૦
૪૧×૨= ૮૨	૮૨×૦૧=૪૧	૫૦×૨= ૧૦૦	૧૦૦×૦૧= ૫૦
૪૨ ૨ ૮૪	૮૪ ૦૧ ૪૨	૫૦ ૨ ૧૦૦	૧૦૦ ૦૧ ૫૦
૪૩ ૨ ૮૬	૮૬ ૦૧ ૪૩	૫૦ ૨ ૧૦૦	૧૦૦ ૦૧ ૫૦
૪૪ ૨ ૮૮	૮૮ ૦૧ ૪૪	૫૦ ૨ ૧૦૦	૧૦૦ ૦૧ ૫૦
૪૫ ૨ ૯૦	૯૦ ૦૧ ૪૫	૫૦ ૨ ૧૦૦	૧૦૦ ૦૧ ૫૦
૪૬ ૨ ૯૨	૯૨ ૦૧ ૪૬	૫૦ ૨ ૧૦૦	૧૦૦ ૦૧ ૫૦
૪૭ ૨ ૯૪	૯૪ ૦૧ ૪૭	૫૦ ૨ ૧૦૦	૧૦૦ ૦૧ ૫૦
૪૮ ૨ ૯૬	૯૬ ૦૧ ૪૮	૫૦ ૨ ૧૦૦	૧૦૦ ૦૧ ૫૦
૪૯ ૨ ૯૮	૯૮ ૦૧ ૪૯	૫૦ ૨ ૧૦૦	૧૦૦ ૦૧ ૫૦
૫૦ ૨ ૧૦૦	૧૦૦ ૦૧ ૫૦	૫૦ ૨ ૧૦૦	૧૦૦ ૦૧ ૫૦

અડધા.

૧×૦૧=૦૧	૧૧×૦૧=૫૧	૨૧×૦૧=૧૦૧	૩૧×૦૧=૧૫૧
૨ ૦૧ ૧	૧૨ ૦૧ ૬	૨૨ ૦૧ ૧૧	૩૨ ૦૧ ૧૬
૩ ૦૧ ૧૧	૧૩ ૦૧ ૬૧	૨૩ ૦૧ ૧૧૧	૩૩ ૦૧ ૧૬૧
૪ ૦૧ ૨	૧૪ ૦૧ ૭	૨૪ ૦૧ ૧૨	૩૪ ૦૧ ૧૭
૫ ૦૧ ૨૧	૧૫ ૦૧ ૭૧	૨૫ ૦૧ ૧૨૧	૩૫ ૦૧ ૧૭૧
૬ ૦૧ ૩	૧૬ ૦૧ ૮	૨૬ ૦૧ ૧૩	૩૬ ૦૧ ૧૮
૭ ૦૧ ૩૧	૧૭ ૦૧ ૮૧	૨૭ ૦૧ ૧૩૧	૩૭ ૦૧ ૧૮૧
૮ ૦૧ ૪	૧૮ ૦૧ ૯	૨૮ ૦૧ ૧૪	૩૮ ૦૧ ૧૯
૯ ૦૧ ૪૧	૧૯ ૦૧ ૯૧	૨૯ ૦૧ ૧૪૧	૩૯ ૦૧ ૧૯૧
૧૦ ૦૧ ૫	૨૦ ૦૧ ૧૦	૩૦ ૦૧ ૧૫	૪૦ ૦૧ ૨૦
૪૧×૦૧=૨૦૧	૫૧×૦૧=૨૫૧	૬૧×૦૧=૩૦૧	૭૧×૦૧=૩૫૧
૪૨ ૦૧ ૨૧	૫૨ ૦૧ ૨૬	૬૨ ૦૧ ૩૧	૭૨ ૦૧ ૩૬
૪૩ ૦૧ ૨૧૧	૫૩ ૦૧ ૨૬૧	૬૩ ૦૧ ૩૧૧	૭૩ ૦૧ ૩૬૧
૪૪ ૦૧ ૨૨	૫૪ ૦૧ ૨૭	૬૪ ૦૧ ૩૨	૭૪ ૦૧ ૩૭
૪૫ ૦૧ ૨૨૧	૫૫ ૦૧ ૨૭૧	૬૫ ૦૧ ૩૨૧	૭૫ ૦૧ ૩૭૧
૪૬ ૦૧ ૨૩	૫૬ ૦૧ ૨૮	૬૬ ૦૧ ૩૩	૭૬ ૦૧ ૩૮
૪૭ ૦૧ ૨૩૧	૫૭ ૦૧ ૨૮૧	૬૭ ૦૧ ૩૩૧	૭૭ ૦૧ ૩૮૧
૪૮ ૦૧ ૨૪	૫૮ ૦૧ ૨૯	૬૮ ૦૧ ૩૪	૭૮ ૦૧ ૩૯
૪૯ ૦૧ ૨૪૧	૫૯ ૦૧ ૨૯૧	૬૯ ૦૧ ૩૪૧	૭૯ ૦૧ ૩૯૧
૫૦ ૦૧ ૨૫	૬૦ ૦૧ ૩૦	૭૦ ૦૧ ૩૫	૮૦ ૦૧ ૪૦
૮૧×૦૧=૪૦૧	૯૧×૦૧=૪૫૧	૧૦૦×૦૧= ૫૦	
૮૨ ૦૧ ૪૧	૯૨ ૦૧ ૪૬	૨૦૦ ૦૧ ૧૦૦	
૮૩ ૦૧ ૪૧૧	૯૩ ૦૧ ૪૬૧	૩૦૦ ૦૧ ૧૫૦	
૮૪ ૦૧ ૪૨	૯૪ ૦૧ ૪૭	૪૦૦ ૦૧ ૨૦૦	
૮૫ ૦૧ ૪૨૧	૯૫ ૦૧ ૪૭૧	૫૦૦ ૦૧ ૨૫૦	
૮૬ ૦૧ ૪૩	૯૬ ૦૧ ૪૮	૬૦૦ ૦૧ ૩૦૦	
૮૭ ૦૧ ૪૩૧	૯૭ ૦૧ ૪૮૧	૭૦૦ ૦૧ ૩૫૦	
૮૮ ૦૧ ૪૪	૯૮ ૦૧ ૪૯	૮૦૦ ૦૧ ૪૦૦	
૮૯ ૦૧ ૪૪૧	૯૯ ૦૧ ૪૯૧	૯૦૦ ૦૧ ૪૫૦	
૯૦ ૦૧ ૪૫	૧૦૦ ૦૧ ૫૦	૧૦૦૦ ૦૧ ૫૦૦	

୧×୧=୧	୧୧×୧=୧୧	୨୧×୧=୨୧	୩୧×୧=୩୧
୨ ୧ ୩ ୩	୧୨ ୧ ୧ ୮	୨୨ ୧ ୩ ୩	୩୨ ୧ ୩ ୮
୩ ୧ ୩ ୪	୧୩ ୧ ୧ ୯	୨୩ ୧ ୩ ୪	୩୩ ୧ ୩ ୯
୪ ୧ ୫ ୫	୧୪ ୧ ୨ ୧	୨୪ ୧ ୩ ୫	୩୪ ୧ ୩ ୧୦
୫ ୧ ୬ ୬	୧୫ ୧ ୨ ୮	୨୫ ୧ ୩ ୬	୩୫ ୧ ୩ ୧୧
୬ ୧ ୭ ୭	୧୬ ୧ ୨ ୯	୨୬ ୧ ୩ ୭	୩୬ ୧ ୩ ୧୨
୮ ୧ ୯ ୯	୧୮ ୧ ୨ ୧୦	୨୮ ୧ ୩ ୮	୩୮ ୧ ୩ ୧୩
୯ ୧ ୧୦ ୧୦	୧୯ ୧ ୨ ୧୧	୨୯ ୧ ୩ ୯	୩୯ ୧ ୩ ୧୪
୧୦ ୧ ୧୧ ୧୧	୨୦ ୧ ୩ ୦	୩୦ ୧ ୩ ୦	୪୦ ୧ ୩ ୧୫

୪୧×୧=୪୧

୪୨ ୧ ୫ ୩

୪୩ ୧ ୫ ୪

୪୪ ୧ ୫ ୫

୪୫ ୧ ୫ ୬

୪୬ ୧ ୫ ୭

୪୭ ୧ ୫ ୮

୪୮ ୧ ୫ ୯

୪୯ ୧ ୫ ୧୦

୫୦ ୧ ୫ ୧୧

୫୧×୧=୫୧

୫୨ ୧ ୬ ୩

୫୩ ୧ ୬ ୪

୫୪ ୧ ୬ ୫

୫୫ ୧ ୬ ୬

୫୬ ୧ ୬ ୭

୫୭ ୧ ୬ ୮

୫୮ ୧ ୬ ୯

୫୯ ୧ ୬ ୧୦

୬୦ ୧ ୬ ୧୧

୬୧×୧=୬୧

୬୨ ୧ ୭ ୩

୬୩ ୧ ୭ ୪

୬୪ ୧ ୭ ୫

୬୫ ୧ ୭ ୬

୬୬ ୧ ୭ ୭

୬୭ ୧ ୭ ୮

୬୮ ୧ ୭ ୯

୬୯ ୧ ୭ ୧୦

୭୦ ୧ ୭ ୧୧

୭୧×୧=୭୧

୭୨ ୧ ୮ ୩

୭୩ ୧ ୮ ୪

୭୪ ୧ ୮ ୫

୭୫ ୧ ୮ ୬

୭୬ ୧ ୮ ୭

୭୭ ୧ ୮ ୮

୭୮ ୧ ୮ ୯

୭୯ ୧ ୮ ୧୦

୮୦ ୧ ୮ ୧୧

୮୧×୧=୮୧

୮୨ ୧ ୯ ୩

୮୩ ୧ ୯ ୪

୮୪ ୧ ୯ ୫

୮୫ ୧ ୯ ୬

୮୬ ୧ ୯ ୭

୮୭ ୧ ୯ ୮

୮୮ ୧ ୯ ୯

୮୯ ୧ ୯ ୧୦

୯୦ ୧ ୯ ୧୧

୯୧×୧=୯୧

୯୨ ୧ ୧୦ ୩

୯୩ ୧ ୧୦ ୪

୯୪ ୧ ୧୦ ୫

୯୫ ୧ ୧୦ ୬

୯୬ ୧ ୧୦ ୭

୯୭ ୧ ୧୦ ୮

୯୮ ୧ ୧୦ ୯

୯୯ ୧ ୧୦ ୧୦

୧୦୦ ୧ ୧୦ ୧୧

૧×૨૧=૨૧	૧૧×૨૧=૨૩૧	૨૧×૨૧=૪૨૧	૩૧×૨૧=૬૫૧
૨ ૨૧ ૫	૧૨ ૨૧ ૩૦	૨૨ ૨૧ ૫૫	૩૨ ૨૧ ૮૦
૩ ૨૧ ૭૫	૧૩ ૨૧ ૩૨૧	૨૩ ૨૧ ૫૭૫	૩૩ ૨૧ ૮૨૧
૪ ૨૧ ૧૦	૧૪ ૨૧ ૩૫	૨૪ ૨૧ ૬૦	૩૪ ૨૧ ૮૫
૫ ૨૧ ૧૨૧	૧૫ ૨૧ ૩૭૫	૨૫ ૨૧ ૬૨૧	૩૫ ૨૧ ૮૭૫
૬ ૨૧ ૧૫	૧૬ ૨૧ ૪૦	૨૬ ૨૧ ૬૫	૩૬ ૨૧ ૯૦
૭ ૨૧ ૧૭૫	૧૭ ૨૧ ૪૨૧	૨૭ ૨૧ ૬૭૫	૩૭ ૨૧ ૯૨૧
૮ ૨૧ ૨૦	૧૮ ૨૧ ૪૫	૨૮ ૨૧ ૭૦	૩૮ ૨૧ ૯૫
૯ ૨૧ ૨૨૧	૧૯ ૨૧ ૪૭૫	૨૯ ૨૧ ૭૨૧	૩૯ ૨૧ ૯૭૫
૧૦ ૨૧ ૨૫	૨૦ ૨૧ ૫૦	૩૦ ૨૧ ૭૫	૪૦ ૨૧ ૧૦૦

૪૧×૨૧=૧૦૨૧
 ૪૨ ૨૧ ૧૦૫
 ૪૩ ૨૧ ૧૦૭૫
 ૪૪ ૨૧ ૧૧૦
 ૪૫ ૨૧ ૧૧૨૧
 ૪૬ ૨૧ ૧૧૫
 ૪૭ ૨૧ ૧૧૭૫
 ૪૮ ૨૧ ૧૨૦
 ૪૯ ૨૧ ૧૨૨૧
 ૫૦ ૨૧ ૧૨૫

૫૧×૨૧=૧૨૭૫
 ૫૨ ૨૧ ૧૩૦
 ૫૩ ૨૧ ૧૩૨૧
 ૫૪ ૨૧ ૧૩૫
 ૫૫ ૨૧ ૧૩૭૫
 ૫૬ ૨૧ ૧૪૦
 ૫૭ ૨૧ ૧૪૨૧
 ૫૮ ૨૧ ૧૪૫
 ૫૯ ૨૧ ૧૪૭૫
 ૬૦ ૨૧ ૧૫૦

૬૧×૨૧=૧૫૨૧
 ૬૨ ૨૧ ૧૫૫
 ૬૩ ૨૧ ૧૫૭૫
 ૬૪ ૨૧ ૧૬૦
 ૬૫ ૨૧ ૧૬૨૧
 ૬૬ ૨૧ ૧૬૫
 ૬૭ ૨૧ ૧૬૭૫
 ૬૮ ૨૧ ૧૭૦
 ૬૯ ૨૧ ૧૭૨૧
 ૭૦ ૨૧ ૧૭૫

૭૧×૨૧=૧૭૭૫
 ૭૨ ૨૧ ૧૮૦
 ૭૩ ૨૧ ૧૮૨૧
 ૭૪ ૨૧ ૧૮૫
 ૭૫ ૨૧ ૧૮૭૫
 ૭૬ ૨૧ ૧૯૦
 ૭૭ ૨૧ ૧૯૨૧
 ૭૮ ૨૧ ૧૯૫
 ૭૯ ૨૧ ૧૯૭૫
 ૮૦ ૨૧ ૨૦૦

૮૧×૨૧=૨૦૨૧
 ૮૨ ૨૧ ૨૦૫
 ૮૩ ૨૧ ૨૦૭૫
 ૮૪ ૨૧ ૨૧૦
 ૮૫ ૨૧ ૨૧૨૧
 ૮૬ ૨૧ ૨૧૫
 ૮૭ ૨૧ ૨૧૭૫
 ૮૮ ૨૧ ૨૨૦
 ૮૯ ૨૧ ૨૨૨૧
 ૯૦ ૨૧ ૨૨૫

૯૧×૨૧=૨૨૭૫
 ૯૨ ૨૧ ૨૩૦
 ૯૩ ૨૧ ૨૩૨૧
 ૯૪ ૨૧ ૨૩૫
 ૯૫ ૨૧ ૨૩૭૫
 ૯૬ ૨૧ ૨૪૦
 ૯૭ ૨૧ ૨૪૨૧
 ૯૮ ૨૧ ૨૪૫
 ૯૯ ૨૧ ૨૪૭૫
 ૧૦૦ ૨૧ ૨૫૦

ચોકની પલાખી તથા પાયાની ચમ્ચારની પલાખી

૧×૧૧= ૧૧	૧૦૦×૧૧= ૧૫૦	૧×૨૧= ૨૧	૧૦૦×૨૧= ૨૫૦
૨ ૧૧ ૩	૨૦૦ ૧૧ ૩૦૦	૨ ૨૧ ૫	૨૦૦ ૨૧ ૫૦૫
૩ ૧૧ ૪૧૧	૩૦૦ ૧૧ ૪૫૦	૩ ૨૧ ૭૧૧	૩૦૦ ૨૧ ૭૫૦
૪ ૧૧ ૬	૪૦૦ ૧૧ ૬૦૦	૪ ૨૧ ૧૦	૪૦૦ ૨૧ ૧૦૦૦
૫ ૧૧ ૭૧૧	૫૦૦ ૧૧ ૭૫૦	૫ ૨૧ ૧૨૧૧	૫૦૦ ૨૧ ૧૨૫૧
૬ ૧૧ ૯	૬૦૦ ૧૧ ૯૦૦	૬ ૨૧ ૧૫	૬૦૦ ૨૧ ૧૫૦૦
૭ ૧૧ ૧૦૧૧	૭૦૦ ૧૧ ૧૦૫૦	૭ ૨૧ ૧૮૧૧	૭૦૦ ૨૧ ૧૭૫૦
૮ ૧૧ ૧૨	૮૦૦ ૧૧ ૧૨૦૦	૮ ૨૧ ૨૦	૮૦૦ ૨૧ ૨૦૦૦
૯ ૧૧ ૧૩૧૧	૯૦૦ ૧૧ ૧૩૫૦	૯ ૨૧ ૨૨૧૧	૯૦૦ ૨૧ ૨૨૫૦
૧૦ ૧૧ ૧૫	૧૦૦૦ ૧૧ ૧૫૦૦	૧૦ ૨૧ ૨૫	૧૦૦૦ ૨૧ ૨૫૦૦

૧×૪ = ૪	૪×૦૧= ૧	૧૧ ×૪=૪૪	૪૪×૦૧=૧૧
૨ ૪ ૮	૮ ૦૧ ૨	૧૨ ૪ ૪૮	૪૮ ૦૧ ૧૨
૩ ૪ ૧૨	૧૨ ૦૧ ૩	૧૩ ૪ ૫૨	૫૨ ૦૧ ૧૩
૪ ૪ ૧૬	૧૬ ૦૧ ૪	૧૪ ૪ ૫૬	૫૬ ૦૧ ૧૪
૫ ૪ ૨૦	૨૦ ૦૧ ૫	૧૫ ૪ ૬૦	૬૦ ૦૧ ૧૫
૬ ૪ ૨૪	૨૪ ૦૧ ૬	૧૬ ૪ ૬૪	૬૪ ૦૧ ૧૬
૭ ૪ ૨૮	૨૮ ૦૧ ૭	૧૭ ૪ ૬૮	૬૮ ૦૧ ૧૭
૮ ૪ ૩૨	૩૨ ૦૧ ૮	૧૮ ૪ ૭૨	૭૨ ૦૧ ૧૮
૯ ૪ ૩૬	૩૬ ૦૧ ૯	૧૯ ૪ ૭૬	૭૬ ૦૧ ૧૯
૧૦ ૪ ૪૦	૪૦ ૦૧ ૧૦	૨૦ ૪ ૮૦	૮૦ ૦૧ ૨૦

૨૧×૪= ૮૪	૮૪×૦૧=૨૧	૩×૮ =૨૪	૬×૧૦ =૬૦
૨૨ ૪ ૮૮	૮૮ ૦૧ ૨૨	૪×૬ =૨૪	૧૦× ૬ =૬૦
૨૩ ૪ ૯૨	૯૨ ૦૧ ૨૩	૬×૪ =૨૪	૧૨× ૫ =૬૦
૨૪ ૪ ૯૬	૯૬ ૦૧ ૨૪	૮×૩ =૨૪	૧૫× ૪ =૬૦
૨૫ ૪ ૧૦૦	૧૦૦ ૦૧ ૨૫	૧૨×૨ =૨૪	૨૦× ૩ =૬૦

સૂચના-પલાખાનો મહાવરો	૨૪×૧ =૨૪	૩૦× ૨ =૬૦
પાકો કરાવવા તેમજ કોઠાનો	૩૨×૦.૧૧=૨૪	૪૦× ૧૧=૬૦
અરસ પરસ સંબંધ જણાવવા	૪૮×૦.૧૧=૨૪	૪૮× ૧૧=૬૦
૨૪ કેટલી રીતે થાય ય તેવા	૯૬×૦.૧૧=૨૪	૨૪× ૨૧=૬૦
મુશ્કેલી પૂછવા. જેમકે	૧૬×૧.૧૧=૨૪	૮૦× ૦.૧૧=૬૦

પાયા.

૧×૦૧=૦૧	૧૧×૦૧=૨૧૧૧	૨૧×૦૧=૫૧	૩૧×૦૧= ૭૧૧૧
૨ ૦૧ ૦૧૧	૧૨ ૦૧ ૩	૨૨ ૦૧ ૫૧૧	૩૨ ૦૧ ૮
૩ ૦૧ ૦૧૧૧	૧૩ ૦૧ ૩૧	૨૩ ૦૧ ૫૧૧૧	૩૩ ૦૧ ૮૧
૪ ૦૧ ૧	૧૪ ૦૧ ૩૧૧	૨૪ ૦૧ ૬	૩૪ ૦૧ ૮૧૧
૫ ૦૧ ૧૧	૧૫ ૦૧ ૩૧૧૧	૨૫ ૦૧ ૬૧	૩૫ ૦૧ ૮૧૧૧
૬ ૦૧ ૧૧૧	૧૬ ૦૧ ૪	૨૬ ૦૧ ૬૧૧	૩૬ ૦૧ ૯
૭ ૦૧ ૧૧૧૧	૧૭ ૦૧ ૪૧	૨૭ ૦૧ ૬૧૧૧	૩૭ ૦૧ ૯૧
૮ ૦૧ ૨	૧૮ ૦૧ ૪૧૧	૨૮ ૦૧ ૭	૩૮ ૦૧ ૯૧૧
૯ ૦૧ ૨૧	૧૯ ૦૧ ૪૧૧૧	૨૯ ૦૧ ૭૧	૩૯ ૦૧ ૯૧૧૧
૧૦ ૦૧ ૨૧૧	૨૦ ૦૧ ૫	૩૦ ૦૧ ૭૧૧	૪૦ ૦૧ ૧૦
૪૧×૦૧=૧૦૧	૫૧×૦૧=૧૨૧૧૧	૬૧×૦૧=૧૫૧	૭૧×૦૧=૧૭૧૧૧
૪૨ ૦૧ ૧૦૧૧	૫૨ ૦૧ ૧૩	૬૨ ૦૧ ૧૫૧૧	૭૨ ૦૧ ૧૮
૪૩ ૦૧ ૧૦૧૧૧	૫૩ ૦૧ ૧૩૧	૬૩ ૦૧ ૧૫૧૧૧	૭૩ ૦૧ ૧૮૧
૪૪ ૦૧ ૧૧	૫૪ ૦૧ ૧૩૧૧	૬૪ ૦૧ ૧૬	૭૪ ૦૧ ૧૮૧૧
૪૫ ૦૧ ૧૧૧	૫૫ ૦૧ ૧૩૧૧૧	૬૫ ૦૧ ૧૬૧	૭૫ ૦૧ ૧૮૧૧૧
૪૬ ૦૧ ૧૧૧૧	૫૬ ૦૧ ૧૪	૬૬ ૦૧ ૧૬૧૧	૭૬ ૦૧ ૧૯
૪૭ ૦૧ ૧૧૧૧૧	૫૭ ૦૧ ૧૪૧	૬૭ ૦૧ ૧૬૧૧૧	૭૭ ૦૧ ૧૯૧
૪૮ ૦૧ ૧૨	૫૮ ૦૧ ૧૪૧૧	૬૮ ૦૧ ૧૭	૭૮ ૦૧ ૧૯૧૧
૪૯ ૦૧ ૧૨૧	૫૯ ૦૧ ૧૪૧૧૧	૬૯ ૦૧ ૧૭૧	૭૯ ૦૧ ૧૯૧૧૧
૫૦ ૦૧ ૧૨૧૧	૬૦ ૦૧ ૧૫	૭૦ ૦૧ ૧૭૧૧	૮૦ ૦૧ ૨૦
૮૧×૦૧=૨૦૧	૯૧×૦૧=૨૨૧૧૧	૧૦૦×૦૧= ૨૫	
૮૨ ૦૧ ૨૦૧૧	૯૨ ૦૧ ૨૩	૨૦૦ ૦૧ ૫૦	
૮૩ ૦૧ ૨૦૧૧૧	૯૩ ૦૧ ૨૩૧	૩૦૦ ૦૧ ૭૫	
૮૪ ૦૧ ૨૧	૯૪ ૦૧ ૨૩૧૧	૪૦૦ ૦૧ ૧૦૦	
૮૫ ૦૧ ૨૧૧	૯૫ ૦૧ ૨૩૧૧૧	૫૦૦ ૦૧ ૧૨૫	
૮૬ ૦૧ ૨૧૧૧	૯૬ ૦૧ ૨૪	૬૦૦ ૦૧ ૧૫૦	
૮૭ ૦૧ ૨૧૧૧૧	૯૭ ૦૧ ૨૪૧	૭૦૦ ૦૧ ૧૭૫	
૮૮ ૦૧ ૨૨	૯૮ ૦૧ ૨૪૧૧	૮૦૦ ૦૧ ૨૦૦	
૮૯ ૦૧ ૨૨૧	૯૯ ૦૧ ૨૪૧૧૧	૯૦૦ ૦૧ ૨૨૫	
૯૦ ૦૧ ૨૨૧૧	૧૦૦ ૦૧ ૨૫	૧૦૦૦ ૦૧ ૨૫૦	

બે છાકરાઓને સામસામા બોલવાના અર્થ તથા પાયા.

૧×૦૧= ૦૧	૨×૦૧= ૦૧	૧૧×૦૧= ૫૧	૨૨×૦૧= ૫૧
૨ ૦૧ ૧	૪ ૦૧ ૧	૧૨ ૦૧ ૬	૨૪ ૦૧ ૬
૩ ૦૧ ૧૧	૬ ૦૧ ૧૧	૧૩ ૦૧ ૬૧	૨૬ ૦૧ ૬૧
૪ ૦૧ ૨	૮ ૦૧ ૨	૧૪ ૦૧ ૭	૨૮ ૦૧ ૭
૫ ૦૧ ૨૧	૧૦ ૦૧ ૨૧	૧૫ ૦૧ ૭૧	૩૦ ૦૧ ૭૧
૬ ૦૧ ૩	૧૨ ૦૧ ૩	૧૬ ૦૧ ૮	૩૨ ૦૧ ૮
૭ ૦૧ ૩૧	૧૪ ૦૧ ૩૧	૧૭ ૦૧ ૮૧	૩૪ ૦૧ ૮૧
૮ ૦૧ ૪	૧૬ ૦૧ ૪	૧૮ ૦૧ ૯	૩૬ ૦૧ ૯
૯ ૦૧ ૪૧	૧૮ ૦૧ ૪૧	૧૯ ૦૧ ૯૧	૩૮ ૦૧ ૯૧
૧૦ ૦૧ ૫	૨૦ ૦૧ ૫	૨૦ ૦૧ ૧૦	૪૦ ૦૧ ૧૦
૨૧×૦૧=૧૦૧	૪૨×૦૧=૧૦૧	૩૧×૦૧=૧૫૧	૬૨×૦૧=૧૫૧
૨૨ ૦૧ ૧૧	૪૪ ૦૧ ૧૧	૩૨ ૦૧ ૧૬	૬૪ ૦૧ ૧૬
૨૩ ૦૧ ૧૧૧	૪૬ ૦૧ ૧૧૧	૩૩ ૦૧ ૧૬૧	૬૬ ૦૧ ૧૬૧
૨૪ ૦૧ ૧૨	૪૮ ૦૧ ૧૨	૩૪ ૦૧ ૧૭	૬૮ ૦૧ ૧૭
૨૫ ૦૧ ૧૨૧	૫૦ ૦૧ ૧૨૧	૩૫ ૦૧ ૧૭૧	૭૦ ૦૧ ૧૭૧
૨૬ ૦૧ ૧૩	૫૨ ૦૧ ૧૩	૩૬ ૦૧ ૧૮	૭૨ ૦૧ ૧૮
૨૭ ૦૧ ૧૩૧	૫૪ ૦૧ ૧૩૧	૩૭ ૦૧ ૧૮૧	૭૪ ૦૧ ૧૮૧
૨૮ ૦૧ ૧૪	૫૬ ૦૧ ૧૪	૩૮ ૦૧ ૧૯	૭૬ ૦૧ ૧૯
૨૯ ૦૧ ૧૪૧	૫૮ ૦૧ ૧૪૧	૩૯ ૦૧ ૧૯૧	૭૮ ૦૧ ૧૯૧
૩૦ ૦૧ ૧૫	૬૦ ૦૧ ૧૫	૪૦ ૦૧ ૨૦	૮૦ ૦૧ ૨૦
૪૧×૦૧=૨૦૧	૮૨×૦૧=૨૦૧	૧૦૦×૦૧= ૫૦	૨૦૦×૦૧=૫૦
૪૨ ૦૧ ૨૧	૮૪ ૦૧ ૨૧	૨૦૦ ૦૧ ૧૦૦	૪૦૦૦૧ ૧૦૦
૪૩ ૦૧ ૨૧૧	૮૬ ૦૧ ૨૧૧	૩૦૦ ૦૧ ૧૫૦	૬૦૦૦૧ ૧૫૦
૪૪ ૦૧ ૨૨	૮૮ ૦૧ ૨૨	૪૦૦ ૦૧ ૨૦૦	૮૦૦૦૧ ૨૦૦
૪૫ ૦૧ ૨૨૧	૯૦ ૦૧ ૨૨૧	૫૦૦ ૦૧ ૨૫૦	૧૦૦૦૦૧ ૨૫૦
૪૬ ૦૧ ૨૩	૯૨ ૦૧ ૨૩	આ મુજબ બોલાવવાથી છાકરાને આંક બોલવામાં રસ પડશે, એટલું જ નહિ પણ તેમને આંકનો સંબંધ પણ બરાબર સમજશે.	
૪૭ ૦૧ ૨૩૧	૯૪ ૦૧ ૨૩૧		
૪૮ ૦૧ ૨૪	૯૬ ૦૧ ૨૪		
૪૯ ૦૧ ૨૪૧	૯૮ ૦૧ ૨૪૧		
૫૦ ૦૧ ૨૫	૧૦૦ ૦૧ ૨૫		

*ચલણી નાણાંની ધાત.

૧૥ પાઈ = ૧ અધેલો.	૦૥ રૂપીઆના ૮ આના
૨ અધેલો = ૧ પૈસો.	૦૧ રૂપીઆના ૪ આના
૨ પૈસો = ૧ ઢબુ.	
૨ ઢબુ = ૧ આનો.	૧ રૂપીઆના ૬૪ પૈસા
૮ અધેલો = ૧ અ.નો.	૦૥૥ રૂપીઆના ૪૮ પૈસા
૨ આના = ૧ બેઆની.	૦૥ રૂપીઆના ૩૨ પૈસા
૪ આના = ૧ પાવલી.	૦૧ રૂપીઆના ૧૬ પૈસા
૮ આના = ૧ અડધો.	૦) = રૂપીઆના ૮ પૈસા
૧૬ આના = ૧ રૂપીઆ.	૦) - રૂપીઆના ૪ પૈસા

૧ આનાની ૧૨ પાઈ
 ૦૥૥ આનાની ૬ પાઈ
 ૦૥ આનાની ૬ પાઈ
 ૦૧ આનાનો ૩ પાઈ

૪ આનાનો રૂ. ૦
 ૮ આનાનો રૂ. ૦૥
 ૧૨ આનાનો રૂ. ૦૥૥
 ૧૬ આનાનો રૂ. ૧

૧ રૂપીઆના ૧૬ આના
 ૦૥૥ રૂપીઆના ૧૨ આના

૧ પૈસાનો રૂ. ૦)૦૧
 ૨ પૈસાનો રૂ. ૦)૦૥
 ૩ પૈસાનો રૂ. ૦)૦૥૥
 ૪ પૈસાનો રૂ. ૦)-
 ૫ પૈસાનો રૂ. ૦)-૧
 ૬ પૈસાનો રૂ. ૦)-૥
 ૭ પૈસાનો રૂ. ૦)-૥૥
 ૮ પૈસાના રૂ. ૦) =
 ૧૨ પૈસાના રૂ. ૦) =
 ૧૬ પૈસાના રૂ. ૦૧
 ૨૦ પૈસાના રૂ. ૦૧-
 ૨૪ પૈસાના રૂ. ૦૧ =

* આ ધાત શીખવતી વખતે વર્ગમાંના એક છોકરાને નાણાવટી બનાવી ખીજા છોકરાઓ સાથે નાણાંની આપ લે કરાવવી.

૨૪

૨૮ પૈસાના રૂ. ૦૮
૩૨ પૈસાનો રૂ. ૦૧
૪૮ પૈસાનો રૂ. ૦૧૧
૬૪ પૈસાનો રૂ. ૧

૧૬ આનાનો ૧ રૂપીઆ
૩૨ આનાના ૨ રૂપીઆ
૪૮ આનાના ૩ રૂપીઆ
૬૪ આનાના ૪ રૂપીઆ

૮૦ આનાના ૫ રૂપીઆ
૯૬ આનાના ૬ રૂપીઆ
૧૧૨ આનાના ૭ રૂપીઆ
૧૨૮ આનાના ૮ રૂપીઆ
૧૪૪ આનાના ૯ રૂપીઆ
૧૬૦ આનાના ૧૦ રૂપીઆ

૧૬×૧ના આંક ઉપરથી
આ ધાત શીખવવી.

એકાથી દાનનો ઉપયોગ.

- ૧) નવુંતો કોઠો ખોલો.
- ૨) આકુનો કોઠો અવળો ખોલી જાઓ.
- ૩) ૯ વાર ૭ લખોટા લઈએ તો કેટલા થાય ?
- ૪) $૮ \times ૫ =$; $૭ \times ૭ =$; $૩ \times ૯ =$; $૮ \times ૯ =$; $૭ \times ૬ =$ કેટલા ?
- ૫) ૧૧૭, ૧૩૯, ૧૦૭, ૬૩, ૧૩૬, ૧૫૪, ૭૯ અને ૧૭૯ માં શતક, દશક, અને એકમ કેટલા ?
- ૬) ૨૪ રૂપીઆમાંથી ત્રણ ત્રણ, ચાર ચાર, છ છ અને આઠ આઠ રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપી આવે ?
- ૭) એક શતક ને એક એકમ; બે દશક ને નવ એકમ; એક શતક, સાત દશક ને ત્રણ એકમના એકમ કેટલા ?
- ૮) ૧૭૩, ૩૭, ૪૯, ૧૪૯, ૭૯, ૮૯, ૯૫, ૧૦૫ અને ૧૯૫માં દશક કેટલા તે કહો.
- ૯) ૬૩માં સાત કેટલીવાર અને ૯ કેટલીવાર ?
- ૧૦) ૩૨ રૂપીઆમાંથી ચાર ચાર રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપીઓ આવે ? અને આઠ આઠ રૂપીઆવાળી કેટલી આવે ?

- ૧૧) એક માણસ રોજના ૮ ગાઉ ચાલે તો ૭ દિવસમાં કેટલા ગાઉ ચાલે ? ૪૦ ગાઉ જવાને કેટલા દિવસ લાગે ?
- ૧૨) હું દરારોજ ત્રણ લીટી લખું તો ૨૪ લીટી લખવાને કેટલા દિવસ લાગશે ? ૬દિવસમાં કેટલી લીટી લખીશ ?
- ૧૩) ૪૫+૫, ૫૬+૮, ૪૯+૭, ૬૩+૯, ૪૨+૬ કેટલા ?
- ૧૪) ૬૦-૧૦, ૪૮-૮, ૪૨-૭, ૫૪-૯, ૩૫-૫, કેટલા ?
- ૧૫) ૭૨+૯; ૩૫+૫; ૪૫+૫; ૫૪+૬; ૩૫+૭ કેટલા ?
- ૧૬) ૭૨-૮; ૬૩-૭; ૪૫-૫; ૫૪-૬; ૩૫-૭ કેટલા ?
- ૧૭) નવું, સાત, છક અને ચોકના કોઠાના જવાબ બોલો.
- ૧૮) ૯૦માંથી ૯ જમ્ય તો ૮૧, ૮૧ માંથી ૯ જમ્ય તો ૭૨ એમ શૂન્ય રહે ત્યાં સુધી બોલો.
- ૧૯) ૬ માણસના પગ વધારે કે ૪ ગાયના ?
- ૨૦) ૧ પેનશીલના બે પૈસા તો ૯ પેનશીલનું શું ?
- ૨૧) ૨૭ પૈસામાંથી ૭ પૈસાવાળી કેટલી ચોપડી આવશે ?
- ૨૨) ૧૮માં ૨, ૩૬માં ૯, ૨૭માં ૩, ૨૪માં ૬ કેટલીવારછે ?
- ૨૩) ત્રણ આંકડાની નાનામાં નાની સંખ્યા કહો.

પરચુરણ પ્રશ્નો.

- ૧) ૭ અઠવાડીઆના દિવસ કેટલા ?
- ૨) ૧૦૦ કોડીમાંથી ત્રણ ત્રણ કોડી લેતા જાઓ અને બાકી કેટલી રહે તે કહેતા જાઓ.
- ૩) બે આંકડાની મોટામાં મોટી સંખ્યામાંથી બે આંકડાની નાનામાં નાની સંખ્યા બાદ કરો.
- ૪) ૫૦માં ૨,૩,૪,૫,૬,૭,૮ અને ૯ ઉમેરીએ તો અનુક્રમે કેટલા થાય ?

- ૫) ૪૯માંથી ૧,૨,૩,૪,૫,૬,૭,૮ અને ૯ બાદ કસીએ તો
અનુક્રમે કેટલા રહે ?
- ૬) ૭૦માંથી સાત સાત લેતા જાઓ અને બાકી શું રહે
તે કહેતા જાઓ.
- ૭) ૭૨ લીટી લખવાની હતી તેમાં ૬૪ લખી તો બાકી કેટલી રહી?
- ૮) દરેકને ૯ પૈસા આપું તો ૬૪ પૈસામાંથી કેટલાને
અપાશે અને બાકી કેટલા પૈસા રહેશે ?
- ૯) દરેક છોકરા ૫ પૈસા ફી આપે છે ફીના મારી પાસે
૩૫ પૈસા આવ્યા ત્યારે કેટલા છોકરાની ફી આવી હશે?
- ૧૦) ૫ કેરી ૯ વખત લેવાને બદલે ૯ કેરી કેટલી વખત લેવી?
- ૧૧) ૫૪ ટીકડી હતી તેમાંથી દરેક છોકરાને ૭ ૭ આપતાં
કંઈ વધી નહિ ત્યારે છોકરા કેટલા હશે ?
- ૧૨) ૩+૫+૭+૪+૧ કેટલા ?
- ૧૩) ૧૫ છોકરામાંથી ૭ છોકરા ફી લાવ્યા છે ત્યારે કેટલા
નથી લાવ્યા ?
- ૧૪) ૨૧ છોકરા હાજર છે ૯ ગેરહાજર છે ત્યારે કલાસમાં
કુલ કેટલા છોકરા હશે ?
- ૧૫) મારી પાસે ૧૫ પેનો છે બીજી કેટલી મળે તો ૨૪ પેન થાય?
- ૧૬) એક ઘરમાં ૫ મરદ, ૩ બાઈડીઓ, ૨ છોકરીઓ, અને
૭ છોકરા છે ત્યારે તે ઘરમાં કેટલાં માણસો હશે ?
- ૧૭) એક શેરીમાં ૯૯ માણસ રહેતાં હતાં તેમાંથી ૨૫
માણસો બહારગામ ગયાં ત્યારે શેરીમાં કેટલાં માણસો
બાકી રહ્યાં હશે ?
- ૧૮) ૭૫ કેરી હતી તેમાંથી ૮ બગડી ગઈ તો સારી કેટલી રહી?
- ૧૯) ૭ માણસના હાથ કેટલા ? પગ કેટલા ? આંખ કેટલી?
- ૨૦) ૪ ભેંસના આંચળ કેટલાં ? શીંગડાં કેટલાં ?

- ૨૧) પૈસાના ૪ શેર વેગણુ મળે તો ૯ પૈસાના કેટલા આવે ?
- ૨૨) ૪ ફેરીનું વળન ૧ શેર થાય છે ત્યારે ૩૨ ફેરીનું વળન કેટલું થશે ?
- ૨૩) એક છોકરાને ૫ પતાસાં આપીએ તો ૫૦ પતાસાં કેટલા છોકરાને આપી શકાશે ?
- ૨૪) ૭ પાટલી છે, છોકરા ૩૫ છે તો એક પાટલી ઉપર કેટલા છોકરા બેસાડવા ?
- ૨૫) એક બ્રાહ્મણ ૩ લાકુ ખાય છે, મારી પાસે ૨૪ લાકુ છે કેટલા બ્રાહ્મણ જમાડાશે ?
- ૨૬) એક બિખારીને ૬ પાછ આપું તો ૯ બિખારીને આપવાને કેટલી પાછઓ જોઈએ ?
- ૨૭) મારી પાસે ૧૩ ફેરી છે, મારા બાઈ પાસે ૯ છે હું કેટલી ફેરી મારા બાઈને આપું તો બંને પાસે સરખી થાય ?
- ૨૮ એક ટોપલામાં ૨૪ ફેરી છે, બીજામાં ૩૨ છે ત્યારે બીજા ટોપલામાં કેટલી વધારે છે ?
- ૨૯ પાકીટમાં ૭ ચોપડીઓ છે તેમાંથી ૩ ચોપડી કાઢી ને પાંચ ચોપડી નાખી તો પાકીટમાં કેટલી ચોપડીઓ થઈ ?
- ૩૦) મારી પાસે ૨૭ ફાડી છે, મગન પાસે ૩૨ છે તો મગન કને મારા કરતાં કેટલી વધારે હશે ?
- ૩૧) એક શેઠને ત્યાં ૯ નોકરો છે દરેક ચાકરને ૬ રૂપીઆ ઈનામ આપે તો શેઠને કેટલા રૂપીઆ ખર્ચ થાય ?
- ૩૨) લખોટાચંત્રની એક હારમાં ૯ લખોટા છે તો એવી ૮ હારના મળીને કેટલા લખોટા થાય ?
- ૩૩) ૮૨ માંથી ૭ બાદ કરીએ અને જે આવે તેમાં ૫ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?

- ૩૪) ૬૪માંથી ૭ બાદ કરો ને બાકી રહે તેમાં ૯ ઉમેરો.
- ૩૫) મહોક્ષામાં ૭૫ મંથુસ રહે છે તેમાં ૨૫ બાયડા અને ૨૧ બાયડીઓ છે તો છોકરાં કેટલાં હશે ?
- ૩૬) મારી પાસે ૩૫ બોર છે તે અમે પાંચ બાઇઓ સરખા વહેંચી લઇએ તો દરેકને કેટલા આવે ?
- ૩૭) એક બકરીના ૪ રૂપીઆ બેસે તો ૩૭ રૂપીઆમાંથી કેટલી બકરી આવે અને કેટલા રૂપીઆ વધે.
- ૩૮) ૭૫ રૂપીઆ ધર્માદા કર્યા તોપણ મારી પાસે ૨૪ રૂપીઆ રહ્યા ત્યારે પ્રથમ કેટલા રૂપીઆ હશે ?
- ૩૯) ૪૫ કોડીમાં કેટલી કોડી ઉમેરું તો ૫૪ થાય ?
- ૪૦) આહુ, પાંચું, નવું અને દાન અવળા લખી લાવો.
- ૪૧) મારી પાસે કોડી અને ચિચોડા મળી ૬૩ છે, કોડી ૫૬ છે તો ચિચોડા કેટલા હશે ?
- ૪૨) ૭૨માં ૮ કેટલી વાર છે ? નવ કેટલી વાર છે ?
- ૪૩) કેટલા પંચા ૪૦ ? કેટલા ચોક ૪૦ ? કેટલા અઠ્ઠા ૪૦ ? કેટલા દાન ૪૦ ?
- ૪૪) એકાથી દાન સુધીમાં કયા કયા આંકમાં ૪૦ આવે ?
- ૪૫) ૭૨માં ૮ કેટલીવાર છે ? ૯ કેટલીવાર લઉં તો ૭૨ થાય ?
- ૪૬) ત્રણ વાર ૪ લઉં તો કેટલા થાય ?
- ૪૭) ૧૨ કોડીમાંથી બબ્બેની, ત્રણ ત્રણની, ચાર ચારની અને ૭ ૭ની કેટલી ઢગલીઓ થશે ?
- ૪૮) ૪૨માંથી ૬ જાય તો કેટલા રહે ? ૪૨માંથી ૩૬ જાય તો કેટલા રહે ? પાંચુંના કોઠના જવાબ લખી લાવો.
- ૪૯) ૫ ને ૫ દશ, દશ ને પાંચ પંદર, એમ પચાસ સુધી પાંચ પાંચ ઉમેરો.

દશી રાજ્યોમાં ટેકસ્ટ બુક્સ, ઇનામ અને
લાયબ્રેરી માટે મંજૂર થએલા
અને

કેળવણીખાતાના આધિકારી સાહેબો

તેમજ વિદ્વાન સદ્ગૃહસ્થોના

ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ પામેલા.

ૐ પ્રાથમિકશાળા તથા ગ્રામ્યશાળાના ૐ

દરેક ધોરણના

“મુખગણિત શિક્ષક,, તૈયાર છે!!!

✽ પ્રાથમિકશાળાના ✽

બાળવર્ગનો	રૂ. ૦-૧-૦	ત્રીજા ધોરણનો	રૂ. ૦-૧-૬
પહેલા ધોરણનો	રૂ. ૦-૧-૦	ચોથા ધોરણનો	રૂ. ૦-૨-૦
બીજા ધોરણનો	રૂ. ૦-૧-૩	પાંચમા ધોરણનો	રૂ. ૦-૨-૦

✽ ગ્રામ્યશાળાના ✽

બાળવર્ગ, પહેલા બીજા ધોરણનો રૂ. ૦-૩-૩

પહેલા બીજા ધોરણનો રૂ. ૦-૨-૬

ખાસ ગ્રામ્યશાળાના ત્રીજા ધોરણનો

“મુખગણિત શિક્ષક” તૈયાર છે. કિંમત બે આના.

બે પૈસાની પોષ્ટ ટિકીટ બીડી સર્ટિફિકેટો મંગાવી વાંચો.

રચનાર—છગનલાલ ભોતીરામ શાહ.

શાહપોર—સુરત.

